

Uchwała nr 70/2019
Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku
z dnia 27.06.2019 r.

w sprawie zgłoszenia i rekomendacji kandydatury do Polskiej Akademii Nauk

Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 3) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1475 z późn. zm.), w związku z § 4 ust. 2 pkt 3 Regulaminu wyboru członków Akademii, trybu utraty członkostwa, pozbawienia statusu członka oraz rezygnacji z członkostwa Akademii oraz § 40 ust. 2 pkt 28 Statutu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, uchwała się co następuje:

§1

Senat Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku zgłasza i rekomenduje kandydaturę prof. dr hab. Iriny Kowalskiej na członka krajowego Polskiej Akademii Nauk.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Senatu

Rektor



prof. dr hab. Adam Krętowski

Uzasadnienie

kandydatury prof. dr hab. Iriny Kowalskiej na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk

Kandydatka jest absolwentką Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku, gdzie uzyskała dyplom z wyróżnieniem. Już jako studentka VI roku podjęła pracę w Zakładzie Fizjologii AMB. Po ukończeniu studiów kontynuowała pracę w Zakładzie Fizjologii, a następnie w latach 1989-2017 pracowała w Klinice Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Wewnętrznych macierzystej Uczelni, a od 2017 roku została powołana do organizacji nowej kliniki – Kliniki Chorób Wewnętrznych i Metabolicznych UMB, gdzie pełni obowiązki kierownika. W 1990 roku uzyskała stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy p.t.: „*Wpływ wysiłku na stężenie wolnych kwasów tłuszczowych i trójacylogliceroli w różnych typach mięśni szkieletowych*”, a w roku 2002 stopień doktora habilitowanego nauk medycznych na podstawie dorobku naukowego i rozprawy p.t. „*Kliniczne następstwa insulinooporności – wybrane zagadnienie patogenetyczne i terapeutyczne*”. W 2009 roku uzyskała tytuł naukowy profesora nauk medycznych. Jest lekarzem specjalistą z zakresu chorób wewnętrznych, endokrynologii i diabetologii.

Jej dorobek publikacyjny to ponad 90 prac oryginalnych, 30 prac poglądowych, 17 rozdziałów w książkach o łącznym IF - **259** punktów; punktacja według Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wynosi **1786** punkty, indeks Hirsha - **25**.

Głównym kierunkiem pracy naukowej Kandydatki jest patogeneza insulinooporności i znaczenie tego zjawiska w rozwoju chorób cywilizacyjnych – otyłości, cukrzycy typu 2, choroby niedokrwiennej serca, chorób neurodegeneracyjnych, a także w zespole policystycznych jajników. Znacząca część jej badań dotyczy roli mięśni szkieletowych i tkanki tłuszczowej w regulacji wrażliwości tkanek na insulinę. Ponadto zajmowała się oceną zależności pomiędzy wrażliwością na insulinę, a czynnikami wpływającymi na regulację apetytu. Innym ważnym tematem jest znaczenie hiperglikemii w patogenezie makroangiopatii cukrzycowej. Badania realizowała w oparciu o środki z działalności statutowej macierzystej uczelni, jak również z grantów finansowanych centralnie. Była 2-krotnie kierownikiem projektów badawczych finansowanych przez KBN (*3PO5A 002 25 – Udział adiponektyny w patogenezie insulinooporności – badania genetyczne i kliniczne – 2003-2006*) oraz MNiSW, a następnie NCN (*NN402 477337 - Ocena związku między wrażliwością organizmu na insulinę a parametrami odzwierciedlającymi metabolizm tkanek mózgowia u młodych osób z grup ryzyka cukrzycy typu 2 – 2009-2012*). Aktualnie jest wykonawcą projektu *Analiza mowy narzędziem wczesnego wykrywania i monitorowania chorób cywilizacyjnych (VAMP - Voice Analysis for Medical Professionals)* finansowanym przez NCBiR (2019-2022).

Wyniki przeprowadzonych badań zostały opublikowane w czołowych czasopismach z dziedziny diabetologii i endokrynologii (*Diabetes, Diabetes Care, J Clin Invest, J Clin Endocrinol Metab, Human Reprod, Metabolism, Int J Obesity*). Publikacje, których jest

autorem/współautorem były 8-krotnie nagradzane zespołową nagrodą Ministra Zdrowia, otrzymała również 2-krotnie nagrodę Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego, Nagrodę Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego oraz wielokrotnie nagrody zespołowe Jego Magnificencji Rektora UMB. Jest członkiem następujących towarzystw naukowych: Polskie Towarzystwo Diabetologiczne, Polskie Towarzystwo Endokrynologiczne, Towarzystwo Internistów Polskich, Europejskie Towarzystwo Badań nad Cukrzycą (EASD), Europejskie Towarzystwo Endokrynologiczne.

Prof. dr hab. Irina Kowalska od wielu lat jest zaangażowana w działalność organizacyjną na rzecz Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. W latach 2004-2012 organizowała i była koordynatorem uczelnianym programu finansowanego ze środków Unii Europejskiej, programu „Uczenie się przez całe życie” w skład, którego wchodzi program Erasmus+, w ramach którego studenci wszystkich kierunków studiów UMB mogą realizować część programu studiów na zagranicznych uczelniach partnerskich. Była członkiem zespołu organizującego wydział anglojęzyczny w uczelni, a od 2012 roku jest Przewodniczącą Komisji Rekrutacyjnej na Oddziale Nauczania w Języku Angielskim. W latach 2008-2012 pełniła funkcję Prodziekana, a następnie (2012-2016) funkcję Dziekana Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. W 2016 roku została ponownie wybrana do pełnienia funkcji Dziekana Wydziału Lekarskiego, którą pełniła do 31 maja 2019 roku. W maju 2019 roku została wybrana na członka Rady Uczelni UMB. W 2017 roku została nagrodzona Indywidualną Nagrodą Ministra Zdrowia za działalność organizacyjną. W latach 2015-2019 była członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego, gdzie pełniła funkcję Przewodniczącej Komisji Nagród, jest również członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego na lata 2019-2023 (pełni funkcję wiceprezesa Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego), oraz członkiem Zespołu Ekspertów ds. Zaleceń Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. W latach 2016-2018 roku była członkiem Komisji Nauk o Życiu PAN, Oddział w Olsztynie i w Białymstoku.

Kandydatka jest promotorem 3 zakończonych przewodów doktorskich, 3 otwartych przewodów doktorskich oraz opiekunem naukowym 3 studentów studiów doktoranckich. Była opiekunem naukowym dwóch osób w postępowaniu habilitacyjnym. Wielokrotnie recenzowała prace w przewodach doktorskich, habilitacyjnych oraz do tytułu profesora. Ponadto, pod jej kierunkiem 7 lekarzy uzyskało specjalizację z endokrynologii, 5 z diabetologii i 6 z chorób wewnętrznych.

Przewodniczący Senatu

Rektor



prof. dr hab. Adam Krętowski